



VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING
EN WETENSCHAPSBELEID

VERGADERING VAN 25 JANUARI 1995

Interpellatie van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de onwil inzake het bouwdoosier van de Vlaamse school te Komen

Interpellatie van de heer L. Martens tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de situatie van het aanvullend secundair beroepsonderwijs met volledig leerplan

VOORZITTER: de heer C. Moors

— *De interpellatie wordt gehouden om 14.10 uur*

Interpellatie van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de onwil inzake het bouwdoosier van de Vlaamse school te Komen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de onwil inzake het bouwdoosier van de Vlaamse school te Komen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Henegouwse gemeente Komen fungeert nu al jaren als schaamlapje voor de geregelde knievallen die voor Happart en de PS in Voeren worden gedaan.

Een college van gouverneurs zou voortaan de voogdij over Voeren uitoefenen. Komen volgde.

De bevoegdheid van dat college wordt uitgebreid. Komen volgt.

De adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren krijgt in Voeren een heuse administratie. De arrondissementscommissaris van Moes

kroen, bevoegd voor Komen, krijgt die ook.

Komen dient om de Vlamingen het gevoel te geven dat de beslissingen die de Belgische regering in verband met Voeren neemt, evenwichtig bij de publieke opinie zouden overkomen.

Het is echter nogal duidelijk dat de Komense bevolking van de aangeboden faciliteiten weinig gebruik maakt, niet omdat er geen Nederlandstalige bevolking meer zou zijn, maar omdat dit nu eenmaal niet in de aard van het beestje ligt en omdat het gemeentebestuur het de Nederlandstalige bevolking niet te gemakkelijk maakt. Hetzelfde fenomeen doet zich inderdaad voor in alle Franstalige faciliteitengemeenten.

Over de ene poging, in het begin van de jaren tachtig, om toch gebruik van die faciliteiten te maken, met name de Vlaamse school te Komen, is geweten dat de Walen er alles voor hebben gedaan om ouders te intimideren toen bleek dat er voldoende kandidaten waren om Nederlandstalig onderwijs aan te vragen voor hun kinderen. Het resultaat was dat verschillenden onder hen afhaakten.

Wie zich de beelden herinnert van de Franstalige vrouwen — die zelfs door de RTBF les sorcières de Comines werden genoemd — die naar Vlaamse kleuterjjes stonden te tie-

ren, kan het degenen die afhaakten bezwaarlijk kwalijk nemen.

Er is dan, na een privé-initiatief, toch een Vlaams schooltje gestart, meer bepaald in huize Robrecht van Cassel te Komen.

Het is dus niet de gemeente Komen die, ondanks de wettelijke verplichtingen, de inrichtende macht is, maar de Vlaamse Gemeenschap die de zaak subsidieert en die de lonen van de leerkrachten en de werkingskosten betaalt.

In het jongste nummer van Ons Nieuw Kanton, het driemaandelijks tijdschrift van het Comité voor Nederlands Onderwijs en Cultuur in het Komense, lezen we dat het er op 1 september 1994 voor de school heel goed uitzag. Er waren 56 inschrijvingen en intussen zijn er nog vier kleuters bijgekomen, zodat de kaap van de 60 is bereikt.

Het gaat meestal om kinderen met Nederlandstalige grootouders maar verfranste ouders of kinderen uit Nederlandstalige gezinnen. Die leerlingen komen volledig op eigen initiatief van de ouders, want er wordt niet de minste reclame gevoerd, er is geen wervingscampagne, mede omdat een te grote expansie onoverkomelijke moeilijkheden met zich zou brengen.

De directeur van de school, de heer Bouteuca wijst er in een artikel inderdaad op dat het groeiend aantal leerlingen moeilijkheden met zich brengt

Van Nieuwenhuysen

en ik citeer hem : "Nog altijd zijn wij samengepropt in een veel te kleine ruimte". Inderdaad, 57 leerlingen geven normaliter recht op 590 m² ruimte, maar die zijn er dus niet. Er zijn drie lagere klassen, een sanitaire ruimte en een refter.

Vier jaar geleden werd een eerste aanvraag om meer ruimte, door de ARGO, die als inrichtende macht fungeert, aanvaard en goedgekeurd. Er was een kredietvastlegging en er werden zelfs al paviljoenen besteld met een oppervlakte van 144 m², de fundamenteen werden gegoten, tot bleek dat de stad Komen een negatief advies gaf en de dienst Stedebouw in Bergen daarop de bouw aanvraag weigerde te ondertekenen. We kunnen natuurlijk raden dat er wellicht weinig stedebouwkundige redenen aan de basis van deze weigering lagen. De fundamenteen werden dan maar opnieuw uitgebroken.

Op kosten van de Marnixring uit Wevelgem heeft de schoolgemeenschap dan een overdekte speelplaats aangelegd zonder vergunning. Maar dat volstaat natuurlijk niet. De leerlingen van de Vlaamse school te Komen hebben evengoed recht op voldoende ruime lokalen als de leerlingen in om het even welke andere Vlaamse school. Bovendien groeit de school — ik heb het reeds gezegd — zonder enige vorm van reclame of werving. Mits een wervingscampagne zou de beschikbare ruimte helemaal te klein worden. Ik krijg hoe langer hoe meer de indruk dat het niet de bedoeling mag zijn om te werven en dat de school klein moet worden gehouden.

Mijnheer de minister, ik heb deze aangelegenheid reeds verschillende keren bij u aangekaart en ik wens dat hier toch even in herinnering te brengen.

Op mijn eerste vraag antwoordde u mij in het Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 13 van 16 oktober 1992 dat het college van Burgemees-

ter en Schepenen van Komen op 31 oktober 1990 negatief advies gaf en dat de ARGO geen beroep had aangekend omdat de weigering onder meer gemotiveerd werd op basis van een nota van minister Liénard en dat het uitgerekend bij die minister was dat beroep moest worden aangekend. U hebt er toen aan toegevoegd dat het niet tot uw bevoegdheid behoorde in de plaats van de ARGO te treden.

Niettemin heb ik een tweede keer aangedrongen met een nieuwe schriftelijke vraag in mei 1993. Ik vroeg of u dan niet over de mogelijkheid beschikte om tussenbeide te komen, gezien de ontgoocheling en de ontmoediging die zich van de betrokken schoolgemeenschap hadden meester gemaakt. Ik kreeg eigenlijk hetzelfde antwoord. Opnieuw wendte u de verantwoordelijkheid af op de ARGO waarvan ik de indruk heb dat hij in dit dossier van slechte wil is.

De basisschool Komen is ondergebracht bij de lokale raad nr. 320, waarvan ook de basis- en de middenschool te Wervik deel uitmaken. Het is deze lokale raad die zelf beslist over de aanwending van de middelen.

In tegenstelling echter tot andere lokale raden, wordt voor de belangrijkste kostenposten geen opdeling per school bijgehouden en gerespecteerd. Dat doet mij vrezen dat het schooltje te Komen, dat toch een buitenbeentje is, als een Assepoester wordt beschouwd en mogelijk wordt benadeeld.

Ik vraag mij dus af of het niet beter zou zijn een afzonderlijke lokale raad tot stand te brengen, uitsluitend voor de school van Komen. Niet alleen zou er dan een beter overzicht voorhanden zijn van de gemaakte kosten en is mogelijke benadeling uitgesloten, maar zou ook duidelijk worden gemaakt welke sommen Vlaanderen uitgeeft voor een school die wettelijk gezien door de Franstaligen moet worden gesubsidieerd

daar zij wettelijk verplicht zijn Nederlandstalig onderwijs te verstrekken als er zich meer dan 16 leerlingen aanbieden. Het zijn er nu al, zoals reeds gezegd, een zestigtal.

Op 5 november 1993 heb ik, naar aanleiding van een interpellatie van collega Annemans, nogmaals op deze zaak aangedrongen. Toen zei u dat u, op het ogenblik dat u mijn schriftelijke vragen beantwoordde, de weigering van de bouwvergunning van het Waalse Gewest nog niet had ontvangen. Ik vond dat vreemd. Immers, in uw vorige antwoorden had u daarop nooit gealludeerd. U wendte de verantwoordelijkheid echter niet langer af op de ARGO. U verklaarde dat u de ARGO had verzocht om het dossier, al dan niet aangepast, opnieuw in te dienen conform de noden van de school. Dat was wel geen in de plaatsstreding van de ARGO, maar het schonk me voldoening, te meer omdat u verklaarde dat u de ARGO had gevraagd u te verwittigen zodra het dossier was ingediend, omdat u eerst de zaak in gewoon overleg met uw Waalse collega wenste te bespreken.

Vervolgens stelde u ook nog dat, als het dossier, zonder ernstige stedebouwkundige redenen, zou worden geweigerd, u de zaak vanzelfsprekend aan de Vlaamse regering zou voorleggen met de vraag ze op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen.

Ik was tevreden. Er kwam schot in de zaak. Ik heb dan een hele tijd niets meer gehoord tot ik, bijna een jaar later, bij u opnieuw naar de stand van zaken heb geïnformeerd.

Ik vroeg u of het dossier inderdaad opnieuw was ingediend zoals u het aan de ARGO had gevraagd, en of u contact had opgenomen met uw Waalse collega, zoals u had aangekondigd.

Nu kan ik niet meer volgen. Alsof u in november 1993 niets had gezegd, antwoordt u : "Aangezien het Waalse Gewest geen bouwvergunning

Van Nieuwenhuysen

wenste af te leveren, kon dit dossier niet verder worden afgehandeld. De problematiek omtrent de toekenning van de bouwvergunning werd tot nog toe niet besproken op ministerieel niveau. Tot zolang hieromtrent geen uitspraak werd gedaan, kunnen voorstellen tot uitbreiding van de school niet in overweging worden genomen." Einde citaat. U voegt er nog aan toe dat de ARGO reeds twee jaar geen aanvraag tot uitbreiding meer ontving. Ik denk dat het nogal voor de hand ligt dat een school waarvan het leerlingenaantal voortdurend stijgt, haar eerste aanvraag voor een uitbreiding uiteraard handhaaft. Dit lijkt mij logisch.

Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan vaststellen dat u uw woord van november 1993 niet hebt gehouden. Er is geen nieuwe aanvraag ingediend en u hebt de zaak niet ter sprake gebracht bij uw Waalse collega.

Uit een antwoord dat ik in oktober ontving op een laatste vraag die ik u ter zake heb gesteld, blijkt dat het bouw dossier van de basisschool te Komen geen deel uitmaakt van de prioritaire planning 1995 die door de Centrale Raad van de ARGO werd vastgesteld. Nu klinkt het ineens dat u een tussenkomst bij uw Waalse collega slechts opportuun en nuttig acht, indien dit gebeurt op grond van onverwijld te lenigen nood en op basis van een concreet gestoffeerde bouwplanning.

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u dit dossier voortdurend probeert weg te duwen en dat de Komense schoolgemeenschap van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Ik zet mijn vragen nog eens op een rijtje.

Mijnheer de minister, bent u van mening dat er een afzonderlijke lokale raad voor de school in Komen moet worden opgericht ?

Waarom werd er geen nieuwe bouw-aanvraag ingediend, zoals u had aangekondigd in antwoord op mijn vraag van november 1993 ? Waarom had er geen overleg plaats op ministerieel niveau ?

Bent u het ermee eens dat er onvoldoende ruimte beschikbaar is voor het huidige aantal leerlingen ?

Gaat u ermee akkoord dat, om te kunnen werven voor de Vlaamse school, de directie de zekerheid moet hebben over voldoende ruimte te kunnen beschikken ?

Welke maatregelen neemt u die ertoe leiden dat de school niet alleen de huidige leerlingen onderwijs kan verstrekken onder degelijke omstandigheden, maar die het ook mogelijk maken om onbevreesd nieuwe leerlingen te kunnen werven ?

Een laatste vraag. Er werd door de school een uitweg gesuggereerd, namelijk de aankoop van mobiele paviljoenen, omdat blijkbaar daarvoor geen bouw-aanvraag is vereist. Bent u bereid een dergelijke aankoop te bekostigen ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, allereerst wil ik een uitleg geven hoe de wet en het decreet eigenlijk in elkaar zitten.

Bij bijzonder decreet van 1988 is de ARGO opgericht. Ik ben niet langer de inrichtende macht. Ik kan vragen stellen ; ik kan mijn mening verkondigen zoals ik ook vragen kan stellen aan de andere netten en ook aan de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs. Ik kan de aandacht vestigen op een probleem ; meer kan ik echter niet. Ik kan dus niet in de plaats treden. Dit is geen afwenteling van verantwoordelijkheid ; dit is gewoon bij wet bepaald. De decreten hebben aldus de bevoegdheden gerangschikt.

Ik kan dus geen bouw-aanvraag indienen. Ik kan niet beslissen tot het bouwen van gelijk wat ; de ARGO en alleen de ARGO kan daarover beslissen, meer bepaald de Centrale Raad van de ARGO. De aanvragen gaan uit van de lokale raden, maar het is de Centrale Raad die een beslissing neemt. Ik aanvaard dat sommige toestanden u niet aangenaam zijn, maar tot vier keer toe woorden gebruiken als afwentelen van verantwoordelijkheid is al te kras.

Ter zake is er geen afwenteling van verantwoordelijkheid. Tot tweemaal toe heb ik geantwoord op uw vorige interpellaties. Ik heb gezegd niet alleen de aandacht van de ARGO te vestigen op het probleem ; ik zou ook aandringen hieraan een oplossing te geven. Als de ARGO dit niet doet — en ik stel vast dat dit in de bouwplannen voor 1995 niet is opgenomen — rest mij geen enkel instrument om daartegen in te gaan. Er is wel een commissaris bij de ARGO met decretaal een dubbele opdracht, enerzijds de wettelijkheid, anderzijds de orthodoxie van de rekeningen. Evenmin als ik, heeft hij een opportuiniteitscontrole zoals ik er ook geen heb op de universiteiten. Ik heb een wettelijkheidscontrole en een orthodoxiecontrole, noch min noch meer.

Een eerste probleem betreft de lokale raden. Ik beslis niet over het aantal lokale raden. Ik beslis niet hoe de lokale raden er moeten uitzien. Dit zijn bevoegdheden van de ARGO. Het is een moeilijke bezigheid. De eerste oefening die de ARGO heeft gemaakt, was een vrij brede oefening. De voorzitter van de ARGO heeft mij meegedeeld voorstander te zijn van minder lokale raden. Bij die oefening zal de ARGO zich waarschijnlijk door enkele principes laten leiden. Dat betekent dus niet dat het niet zou kunnen dat sommige lokale raden worden gesplitst. Hoe dan ook ligt het in de bedoeling op een honderdtal minder uit te komen. Overigens, één lokale raad kan voor- en nadelen hebben. Het voordeel kan zijn dat men ook gelden kan investe-

Van den Bossche

ren waar men wil; met andere woorden dat een deelgenoot in een grote lokale raad soms kan profiteren van gelden die zijn berekend op basis van twee of drie andere scholen die in die lokale raad zijn opgenomen. De aanwending van de middelen is vrij binnen de lokale raad.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u vraagt of ik in bepaalde zaken een mening heb. Mijn mening is ter zake onbelangrijk. Mijn mening kan ook die zijn van een privé persoon. Het is dus een mening waaraan u niet zwaar moet tillen. De ARGO kan ook een vraag krijgen van een brave burger die meent dat op die bepaalde plaats een school moet worden opgericht. Mijn vraag is evenveel waard als die van de brave burger. Ik kan dus niet interfereren in deze door het ARGO-decreet, meer bepaald aan de Centrale Raad, met bijzondere meerderheid toegewezen bevoegdheid.

Ten tweede, wat de bouwaanvragen betreft, is het de Centrale Raad van de ARGO die de uitsluitende bevoegdheid heeft tot het indienen van bouwaanvragen. Niettegenstaande mijn schrijven stel ik vast dat de ARGO van mening is dat zulks geen prioriteit is.

De vraag is op welke grond ik met mijn Waalse collega overleg kan plegen. Als er geen beslissing is tot bouwen en er is geen bouwaanvraag, dan wordt dit hooguit een gezelligheidsgesprek waarbij wij over alles en nog wat van gedachten kunnen wisselen.

Ik heb wel aan de ARGO schriftelijk gevraagd, indien een beslissing tot bouwen wordt genomen en een bouwaanvraag is ingediend, mij hiervan te willen verwittigen. Inderdaad, ik wens bij het begin van de procedure tussen te komen. De gemeente Komen heeft geen bouwaanvraag ingediend. Ik kan dus moeilijk tussenkomen in een zaak die niet bestaat. Als ze dan al niet bestaat, is het

zeker mijn probleem en mijn verantwoordelijkheid niet. Ik heb mijn persoonlijke mening uitgedrukt ten aanzien van de ARGO. De ARGO is dus op de hoogte.

De aangroei van het leerlingenaantal is juist. In het schooljaar 1994-1995 zijn er 57 leerlingen ingeschreven, waarvan 35 in het lager en 22 in het kleuteronderwijs. Dit is een aangroei van 9 leerlingen ten opzichte van het vorige schooljaar, een toename die zeer geleidelijk gebeurde want in 1990 telde de Vlaamse school van Komen 42 leerlingen. In vijf jaar tijd is men geëvolueerd van 42 tot 57 leerlingen.

Wat de ruimte betreft is er duidelijk een probleem. Dat geef ik toe. Komen is echter geen alleenstaand geval. Ter zake bestaat er in heel het onderwijs een probleem. In een bepaalde periode van de jaren tachtig is men verplicht geweest om ernstig terug te schroeven in de investeringsmiddelen voor het onderwijs in het algemeen. In een bepaald jaar werd zelfs, in het kader van een besparing, alles tot nul herleid. Ik laat in het midden of dit een verstandige oefening was. Daarna heeft de Vlaamse regering, feitelijk met mondjesmaat, telkens een bedrag van ongeveer 4 miljard frank — evoluerend — ter beschikking van bouwdoSSIERS voor alle netten gesteld. Dit bedrag gaat, berekend conform de in het decreet vastgelegde bepalingen, voor een deel naar de ARGO, die aan bepaalde scholen 100 percent kan betalen. De ARGO beslist zelf welke scholen in aanmerking komen. Het andere gedeelte is bestemd voor investeringen in het vrij gesubsidieerd onderwijs, waar de raad van bestuur vrij beslist welke dossiers in aanmerking komen en welke niet. De subsidiëring bedraagt 70 percent voor het basisonderwijs en 60 percent voor de andere scholen.

Tijdens de persconferentie van het vrij onderwijs bij het begin van dit schooljaar zegden de woordvoerders dat er wel degelijk opmerkingen

waren over de aanhoudend lage bedragen voor investeringen, dat dit nu al jaren duurde en dat heel het schoolpark daardoor in moeilijkheden kwam. Dit is waar, zowel voor het vrij gesubsidieerd als voor het gemeentelijk onderwijs, als voor de ARGO. Er is op dit moment een probleem van geleidelijk aan verslechteren van de kwaliteit van de bestaande schoolgebouwen. Daarbij voegen zich dan alle randproblemen inzake de brandveiligheid enzovoort. Er is een probleem inzake nieuwe schoolgebouwen of gedeelten van schoolgebouwen omdat ofwel de school in kwestie zodanig verouderd is dat ze niet meer kan worden hersteld en moet worden vervangen ofwel door een gestage aangroei van een school die oorspronkelijk op een lager aantal leerlingen was berekend.

Dat probleem bestaat echter niet in Komen alleen. Men mag de zaak niet voorstellen alsof er alleen in Komen een probleem inzake schoolgebouwen en leerlingenaantal zou zijn. Het gaat hier om een omvangrijk probleem dat ontelbare malen op het veld rijst.

Ik ben ervan overtuigd dat, indien de collega's naar hun eigen arrondissement zouden kijken en mij binnen een paar weken over de scholen in hun arrondissement die een bouwdoSSIER hebben, zouden interpellieren, ik aan de voorzitter zou moeten vragen om een drietal dagen uit te trekken teneinde al de interpellaties te laten plaatsvinden, zelfs al zou elke collega heel nauwkeurig te werk gaan en er niets aan toevoegen dat mij het leven moeilijk kan maken. We moeten daarmee dus rekening houden en mogen het probleem van Komen niet afzonderen uit de globale werking.

Het grootste probleem in onderwijs is dat de gebouwen niet verplaatsbaar zijn. Tal van gebouwen werden opgericht op een ogenblik dat de school groot was en voortdurend uitbreidde. Zodra de school begint te krimpen, blijft er een te groot, soms

Van den Bossche

nog mooi, gebouw dat voor het grootste gedeelte leegstaat. Als boutade zeg ik dan vaak dat men over een fiets zou moeten beschikken om van de ene klas naar de andere te rijden.

Ik kan jammer genoeg die scholen niet op transport zetten en ergens anders plaatsen. Mocht dit mogelijk zijn, dan zou ik een deel van de nood kunnen lenigen. U moet zich dat toch realiseren. Het behoort natuurlijk tot de bevoegdheid van elk net om al de problemen te inventariseren en dan bepaalde prioriteiten te stellen. Bij de Centrale Raad duurt die discussie over het algemeen vrij lang. Binnen de beschikbare middelen tracht men prioriteiten vast te leggen.

De ARGO beslist waarom Komen niet bij die prioriteiten behoort en welke andere prioriteiten worden gesteld. Ik meen dat, sinds 1993, er toch wat plaats moet zijn geweest. Het moet toch mogelijk geweest zijn om in dat budget een beetje ruimte voor Komen uit te trekken. Ik stel alleen vast dat mijn mening niet de mening is van de Centrale Raad van de ARGO. Het gebeurt echter geregeld dat we van mening verschillen.

Ik weet niet waarom geen nieuwe bouwaanvraag werd ingediend. Ik stel alleen vast dat de ARGO daarvan tot op heden geen prioriteit heeft gemaakt.

Er is geen overleg op ministerieel niveau omdat er geen bouwaanvraag is. Ik heb gevraagd mij te verwittigen zodra die er is en dan zal dat overleg plaatsvinden.

Ik blijf bij mijn verklaring dat, indien zou blijken dat dit onderhoud geen oplossing biedt en men de bouwvergunning weigert om allesbehalve geldige redenen, ik dan aan de Vlaamse regering zal vragen om naar het Overlegcomité te gaan, want dan zitten we in een typische situatie.

Ten derde, ik ben het ermee eens dat er voor de leerlingen onvoldoende ruimte beschikbaar is in vergelijking met de normen voor het aantal leerlingen. Dat is niet alleen in Komen, maar op ontelbare plaatsen het geval.

Ten vierde, om te kunnen werven, moet men de zekerheid hebben dat men over voldoende ruimte zal beschikken. Het is natuurlijk comfortabel wanneer men die zekerheid heeft. Veel scholen zitten echter met een probleem van werving waarvan de activiteiten vaak op een laag pitje worden gezet.

U vraagt welke maatregelen de minister zal nemen die ertoe leiden dat de school niet alleen de huidige leerlingen onderwijs kan verstrekken, maar het mogelijk maakt nieuwe leerlingen aan te werven. Ik kan geen maatregelen nemen. Als ik dat doe, dan stel ik mij in de plaats van de ARGO en dat mag ik niet. Alleen de ARGO kan dus maatregelen nemen.

Dat is mijn antwoord. Misschien is het resultaat niet zo gunstig. Men moet ook weten wat men doet als men de bevoegdheid gaat verdelen. Elk krijgt zijn rol en zijn deel toegevoegd. Ik vind de verdeling, zoals ze in 1988 tot stand is gekomen, een zeer goede verdeling. Voor het eerst kan een minister van Onderwijs in Vlaanderen een echte rol van minister van Onderwijs over het hele veld vervullen, een minister die niet tegelijkertijd voor alle netten verantwoordelijk is, en bovendien ook nog eens zijn eigen tuintje heeft waar hij zelf de baas is. Dat was natuurlijk een schizofrene situatie waardoor de minister bij de andere netten voor een deel ongeloofwaardig werd. Dit is nu verdwenen. Ik denk dat dit een winstpunt is. Aan de andere kant heeft men aan de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs de autonomie gegeven om onafhankelijk van de elkaar opvolgende ministers, een beleid gestalte te geven. Dit betekent natuurlijk ook dat de juri-

disch-technische bevoegdheid van de minister wordt beperkt.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, het verheugt me dat u op het einde van uw uiteenzetting hebt uitgelegd waarom we nog een minister van Onderwijs hebben, want ik begon mij daarover eigenlijk vragen te stellen. Ik kan zelfs geen motie indienen omdat u niet verantwoordelijk bent voor deze zaken.

Dit dossier heeft toch een extra-dimensie. U vergelijkt het altijd met andere scholen in Vlaanderen, maar we staan hier voor een heel bijzondere situatie in het licht van het faciliteitendossier.

Nu blijkt dat u hier als minister van Onderwijs helemaal geen greep hebt op wat de ARGO in Komen verricht of niet verricht. Dat steekt toch wel schril af tegen de steun waarop de Franstalige Gemeenschap vanwege de Franstalige Gemeenschap kunnen rekenen.

Minister L. Van den Bossche : Sta mij toe u te onderbreken. U moet dingen vergelijken die vergelijkbaar zijn. Als u spreekt over steun, moet u gaan kijken naar de normen die we voor Brussel hanteren. Gelukkig kent de rest van Vlaanderen die normen niet want er zou protest komen. De normen zijn daar enorm gunstig voor alle mogelijke kleine scholen die we in Brussel hebben. Dat is een bewust beleid waar we niet aan raken. Er is zelfs meer. Men kan morgen een waardevolle discussie aanvatten over het nemen van bepaalde maatregelen in verband met gunstnormen — en dat is wel mijn bevoegdheid — voor bepaalde faciliteitengemeenten rond Brussel. Dat is dus iets anders. Dat valt binnen het beleid.

Men mag dit niet verwarren met wat in de Franstalige Gemeenschap zou kunnen gebeuren. In sommige gevallen kan er natuurlijk iets meer ge-

Van den Bossche

beuren in die zin dat een Franstalige minister ook de inrichtende macht is van het rijksonderwijs, het gemeenschapsonderwijs aan Franstalige kant. Dit is de oude versie bij ons.

Met andere woorden, indien de ARGO niet was opgericht, en ik zou hebben erkend dat er een nood is en ik erken dat dit een bijzonder gevoelige politieke situatie is — wat ik ook doe — dan zou de logica zijn geweest ja te antwoorden, ofwel in 1995 ofwel later, maar dan zou ik de beslissing hebben kunnen aankondigen en ook uitvoeren. Dat kan mijn Franstalige collega dus wel ; dit is echter het gevolg van de wijze waarop wij gestalte geven aan onze eigen autonomie en de inrichting van ons onderwijs.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, dit is dan een spijtige zaak. Op die manier kunnen wij de Vlamingen op generlei wijze ten dienste zijn. Wij hangen dus af van een instelling waarop wij als volksvertegenwoordigers geen greep hebben.

Ik wil ook nog verwijzen naar een maatregel die de Vlaamse regering destijds wel had kunnen nemen toen het bouwdoosje wel werd ingediend. De Vlaamse regering heeft wel degelijk ingestemd en bouwvergunningen verleend voor de afwerking van de weg Pecq-Armentières. Men had bijvoorbeeld kunnen vragen dat het Waalse Gewest tegelijkertijd een bouwvergunning zou afleveren voor het Vlaamse schoolje te Komen. Ik bewonder de Komenaars die zich vandaag nog altijd tot de Vlaamse Gemeenschap bekennen. Het wordt hen in ieder geval niet gemakkelijk gemaakt noch door de Waalse noch door de Vlaamse overheid. Ik vind dit heel spijtig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 14.41 uur.*

Interpellatie van de heer L. Martens tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de situatie van het aanvullend secundair beroepsonderwijs met volledig leerplan

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer L. Martens tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de situatie van het aanvullend secundair beroepsonderwijs met volledig leerplan.

De heer Martens heeft het woord.

De heer L. Martens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met deze interpellatie wil ik de aandacht vestigen op de situatie van het aanvullend secundair beroepsonderwijs, een situatie die op dit ogenblik op zijn minst onduidelijk en precair is en waarbij nog heel wat werk aan de winkel is.

Dit onderdeel in het onderwijslandschap betekent numeriek niet zo veel ; het gaat om minder dan 4.000 leerlingen. Dit betekent echter niet dat het onbelangrijk is ook voor deze groep duidelijkheid te creëren en daarvoor een klaar beleid uit te tekenen. Het is een vorm van onderwijs die over drie richtingen beschikt, en waarvan de verpleegkunde de belangrijkste is. Daarnaast zijn er de plastische kunsten en de kleding. Deze richtingen concentreren zich vooral in Oost- en West-Vlaanderen en zijn vooral in het vrije net gesitueerd.

De situatie is nu wel zeer onduidelijk geworden. Het heeft te maken met het feit dat dit onderwijs in het verleden al in zekere zin onduidelijk was. Het voedde zich als het ware aan twee ruiven, enerzijds die van het

hoger onderwijs, anderzijds die van het secundair onderwijs. Er bestond dus al een zekere dubbelzinnigheid. Nu werd een aantal beleidsinitiatieven genomen, die tot gevolg hebben dat de onduidelijkheid nog wordt versterkt.

Ten eerste is er het HOBU-decreet waarin staat dat het hoger onderwijs zich niet kan aansluiten bij het secundair onderwijs of bij het aanvullend onderwijs waarover wij het hier hebben ; ten tweede is er de invoering van het eenheidstype met alle gevolgen van dien voor dit soort onderwijs ; ten derde is er eigenlijk een heel herdenken van het beroeps- en technisch onderwijs, de invulling van de laatste jaren van de tweede graad en ook de invulling van het zevende jaar. Heel het landschap is eigenlijk de jongste jaren sterk in beweging gekomen. Het beroepsonderwijs heeft een beetje toegekeken en heeft wellicht gehoopt dat die storm zou luwen en dat men mogelijks op een of andere manier een aantal verworven rechten zou kunnen behouden. Intussen is het wel duidelijk geworden dat wachten tot de storm voorbij is wellicht niet de beste weg is voor deze vorm van onderwijs. Hier zal actief moeten worden opgetreden.

In mijn vraag spits ik mij vooral toe op de situatie van de verpleegkundigen, wel wetende dat deze materie niet helemaal tot uw bevoegdheid behoort, als organisatie van het onderwijs uiteraard wel, maar het is duidelijk dat de wijze waarop morgen dit beroepsveld zal worden uitgetekend mede een zaak is van Volksgezondheid waar ook een aantal dingen in beweging zijn. Ik denk onder meer aan het feit dat men overgaat tot een opdeling, met name enerzijds degenen die verzorgend werk zullen uitvoeren, anderzijds degenen die verpleegkundig werk zullen verrichten. Dit kondigt zich al aan in het koninklijk besluit dat mevrouw De Galan voorbereidt, waarbij enerzijds ziekenhuisassistenten zouden verdwijnen en waar men komt tot verzorgende teams ; ander-

Martens

zijds zijn er de verpleegkundigen. Uiteraard zal de vraag rijzen wie zich waar positioneert.

Het gaat om leerlingen afkomstig uit het beroepssecundair onderwijs en uit het technisch secundair onderwijs. Zij verwerven een diploma van secundair onderwijs wanneer zij het specialisatiejaar, het zevende jaar, volgen. Doen zij dit niet dan konden zij in het verleden ook na het eerste jaar van het aanvullend beroepssecundair onderwijs een diploma behalen gelijkgesteld aan dit van het secundair onderwijs. Als ik het goed heb begrepen, valt dit vanaf het volgende schooljaar weg. Dit zal echter niet zonder gevolgen blijven. Ik weet niet dat zulks een slechte maatregel zou zijn. Hij heeft echter tot gevolg dat wanneer die leerling zich zou aanmelden op de arbeidsmarkt, hij voor een aantal betrekkingen op een welbepaald niveau niet in aanmerking zal komen. Men zou de vraag kunnen stellen of het niet beter ware geweest het programma van het eerste jaar van het aanvullend secundair beroepssecundair onderwijs aan te passen. Wat men als lessen krijgt in het eerste jaar is zo praktisch gericht dat de vergelijking met het zevende jaar niet opgaat. Men had evenwel dit eerste jaar ASBO ook aan het zevende jaar kunnen aanpassen waardoor een gelijkgeschakeling had kunnen blijven bestaan.

Minister L. Van den Bossche : Op die manier kan men een programma van een richting buiten de universiteit zodanig aanpassen dat het uiteindelijk universitair onderwijs zou worden.

De heer L. Martens : U hebt de keuze gemaakt dit niet meer gelijk te schakelen, een besef dat in de scholen zelf maar zeer traag is doorgesijpeld en pas nu volop zijn betekenis krijgt. Nu pas snapt men voluit de dimensie. Die maatregel is niet nieuw ; men had bij de invoering van het eenheidstype wel eerder kunnen zien dat het een dergelijke wending

zou nemen. Ik stel vast dat nu pas de directies de volle draagwijdte daarvan inzien en enigszins gealarmeerd zijn. Dit was trouwens ook de aanleiding om daarover van gedachten te wisselen.

Het is eigenlijk een nogal warrig veld, warrig op het niveau van het arbeidsveld zelf dat door Volksgezondheid wordt hertekend, warrig ook vanuit het onderwijs gegeven het HOBU-decreet, de moeilijke aansluiting bij het secundair onderwijs, het feit dat men nog altijd autonome scholen kan oprichten. Laten wij maar denken aan het bewuste artikel 305 dat daarvoor in het HOBU-decreet is ingeschreven en vandaag nog toelaat dat wanneer men 100 leerlingen heeft, een autonome instelling kan worden opgericht met directie en omkadering. Wanneer er een goede bezetting is in het eerste jaar moeten in het tweede jaar niet veel leerlingen meer overblijven om een autonome school te kunnen oprichten.

Er is de hertekening in het ASBO en het TSO/BSO in het verlengde van het advies dat u hebt gevraagd aan de VLOR en waaraan u correct de nodige uitvoering geeft. Laten wij toegeven dat zowel aan de kant van de inzet op de arbeidsmarkt als op het niveau van het onderwijs zelf, zich een warrige situatie voordoet. Onvermijdelijk rijst dan de vraag hoe het nu verder moet. Mijn belangrijkste zorg is dat wij erin slagen om op korte termijn ter zake de nodige duidelijkheid te krijgen naarmate men weet waar men staat. Ik weet dat u rekening moet en wilt houden met wat op de arbeidsmarkt gebeurt.

Er liggen verschillende mogelijkheden voor. Ik weet dat uw administratie niet futloos toeziet ; zij heeft reeds een aantal denkoefeningen gedaan. Voor mij is het nog niet helemaal duidelijk welke piste u finaal zult inslaan.

Een piste kan zijn het ASBO in het volwassenonderwijs in te schrijven of in het alternerend werken en leren

in te schakelen. Op het eerste gezicht kan dit aantrekkelijk lijken. U hebt hier te maken met leerlingen die niet meer leerplichtig zijn omdat ze ouder zijn dan 18 jaar. Bovendien zijn het ook leerlingen die het niet zo gemakkelijk hebben op de arbeidsmarkt. Wanneer zij kiezen voor het model van alternerend werken en leren, staat men in de ziekenhuissector niet te trappelen om hen in deze formule werk te verschaffen. Ik heb ook de indruk dat het optrekken van het ASBO naar het hoger onderwijs een weg is die afgesneden is ; dat is voorbij en men zal daarop niet terugkomen. Had men dat willen doen, dan had men daarvoor tien jaar geleden de nodige initiatieven moeten nemen.

Wij blijven dan met de vraag zitten hoe de verhouding is tot het secundair onderwijs. Gaat u het ASBO afbouwen en brengen herleiden tot het niveau van het beroeps- en technisch secundair onderwijs, zevende jaar — en niet meer dan dat — of gaat men opteren voor een vierde graad en proberen een vorm van vervolgonderwijs ten opzichte van dat secundair onderwijs te krijgen ? Naast de drie graden zou men, aansluitend daarop, de mogelijkheid laten om een soort van vervolgonderwijs te krijgen. Het zou hier gaan om een zevende jaar dat over een termijn van twee of drie jaar zou worden gespreid. Dat zou ook een mogelijke piste kunnen zijn.

Mijnheer de minister, zou het ook niet nuttig zijn om een aantal scholen te hergroeperen ? Als ik het veld van die scholen bekijk, dan kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat het hier gaat over heel veel kleine scholen — weliswaar met een grote diversiteit — over de verschillende provincies verspreid. Zou het niet wenselijk zijn, wanneer men aan een herschikking denkt, dit zo te doen dat zij aansluiten bij een secundaire school waar men precies de studierichting persoonszorgen geeft ? Er zouden toch een aantal initiatieven kunnen worden genomen. Ik

denk meer bepaald aan het artikel 305. Gaat u dit handhaven in de termen die vandaag in het HOBU-decreet staan ? Dit bevat toch een aantal risico's op misbruiken. Er wordt gezegd dat u, naar aanleiding van een reparatiedecreet toch al veel artikelen in overweging zult nemen. Een artikel min of meer zal dus niet opvallen.

Minister L. Van den Bossche : Wij lijden geen honger om een artikeltje minder of meer.

De heer L. Martens : Men zou dus in elk geval artikel 305 kunnen herzien.

Ten tweede, de wet van 1957 zou eigenlijk moeten worden opgeheven om aan dat ASBO een eigen organieke plaats in het secundair onderwijs te geven. Ik denk ook aan de wijziging van het koninklijk besluit nummer 451. Eigenlijk zou heel de reglementering van het ASBO moeten worden herzien. Er werden u reeds, vanuit andere hoeken, vragen gesteld in verband met de rationalisatie- en afdelingsnormen. Wat gebeurt er met de programmatiestop ? Dit is een rethorische vraag. Wat gebeurt er met het huidig normenstelsel met betrekking tot de lestijden ? Wat gebeurt er met de huidige vakken en bekwaamheidsbewijzen ? Zal men die behouden of niet ? Worden de huidige ambten behouden ? Hoe zit het met huidig prestatiestelsel en met de aanpassing van het onderwijsdecreet II ? Zal dat gebeuren ? Hoe zit het met diploma ?

Er rijzen dus tal van vragen en ik dring er ten zeerste op aan dat men zo vlug mogelijk de nodige duidelijkheid verschaft. Dit is niet alleen goed voor de studenten, want finaal gaat het toch om hen, maar bovendien is het ook goed voor de directies en de leerkrachten en uiteindelijk ook voor het werkveld zelf. Waar moeten zij precies worden ingezet ? Het is goed te weten wat men precies van ons onderwijs mag verwachten.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw R. Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens mij aan te sluiten bij de interpellatie van collega Martens omdat ik het werkveld zelf, zowel vanuit het onderwijs als vanuit de verpleeginstellingen vrij goed ken. Ik ben het volledig eens met de collega wanneer hij zegt dat het hier om een warrig werkveld gaat. Ook inzake de bevoegdheden bestaan er nog problemen.

Ik wil mij nu vooral beperken tot het ASBO.

In de eerste plaats bevestig ik dat er een probleem is inzake het getuigschrift. De kern van het probleem is dat men in het eerste jaar onvoldoende algemene vakken heeft om het diploma ASO te kunnen behalen, wat vroeger wel het geval was. Omdat men mij heeft gezegd dat het slechts over twee uren zou gaan, lijkt het mij ook haalbaar om aan de scholen de toestemming te geven om dit te wijzigen. Immers, ik kan getuigen dat het niveau van de studenten na het eerste jaar ASBO hoger ligt dan het niveau dat de studenten na een zevende jaar behalen. In die zin is dit een concrete suggestie voor de oplossing van dit probleem. Ik ben onvoldoende met de wetgeving vertrouwd om via die weg een oplossing te suggereren.

Een tweede punt dat aansluit bij het getuigschrift gaat over het feit dat men een getuigschrift van ASBO ook via de centrale examencommissie kan behalen. Het is echter nog altijd bij het departement van volksgezondheid gesitueerd. Voor de gegradueerden hoger onderwijs is dit naar de scholen verwezen. Dit zorgt voor verwarring omdat men de normering van volksgezondheid moet volgen en dit is een normering die men niet kent.

Kan eventueel worden overwogen om bij de centrale examencommissie hetzelfde systeem toe te passen dat thans voor het hoger onderwijs van het korte type bestaat ?

Moeten er nu aparte scholen zijn of moet het in het secundair onderwijs gebeuren ? Inderdaad, collega Martens, het gaat om heel veel kleine scholen als men alleen die afdeling beschouwt. De meeste van deze afdelingen hangen vast aan een school waar ook hoger onderwijs van het korte type wordt gegeven. Mij lijkt het aangewezen dat deze scholen daarbij blijven, al was het maar omwille van de kwaliteit.

Minister L. Van den Bossche : Door het HOBU-decreet horen zij niet meer bij het hoger onderwijs.

Mevrouw R. Van Cleuvenbergen : Ik veronderstel echter dat dit in de praktijk hetzelfde zal blijven. In de meeste scholen zal men twee directies hebben. De leerkrachten die nu onderwijs op de twee niveaus gaven, zullen dit blijven doen, hoewel dit een vrij ingewikkeld systeem is. Immers, in het hoger onderwijs gelden lestijden van 60 minuten terwijl in het secundair onderwijs lestijden van 50 minuten gelden. Dit is wellicht slechts een administratief probleem dat in de meeste scholen zal worden opgelost.

Persoonlijk zou ik ervoor terugschrikken om dit naar het secundair onderwijs over te hevelen. Uit ervaring weet ik dat de uren uitgetrokken voor stagepraktijk vaak worden verminderd, terwijl deze studenten een intense begeleiding nodig hebben.

Bovendien zal, als dit aparte scholen worden aansluitend bij het secundair onderwijs — en dit misschien in strijd met wat mijn collega zegt — de kwaliteit van deze brevetten naar omlaag worden gehaald. Er is ook een praktisch probleem. De secundaire scholen zijn bestemd voor studenten tot 18 jaar. Deze studenten beginnen op 18 jaar en zijn vaak 19 jaar. Dit kan ook voor complicaties zorgen. Bovendien zal het inschrijvingsgeld anders liggen. Nu wordt inschrijvingsgeld gevraagd voor degenen die ASBO volgen. Dat is men

Van Cleuvenbergen

niet gewoon in het hoger secundair onderwijs.

Ik zou ook graag verduidelijking krijgen over de hervormingen die in het secundair onderwijs en meer bepaald in het 5de, 6de en 7de jaar personeezorg zullen plaatsvinden en dus uitzicht kunnen geven op een 7de jaar kinderverzorging of bejaardenhulp. Een bijkomende bekommernis is de logistieke hulp. Ik veronderstel dat u daar weinig ervaring mee hebt. Ik weet wel dat men bij de VDAB daar volop mee bezig is. Als wij spreken over beroepsopleiding voor meisjes en de vooruitzichten op werk, dan zou ik het jammer vinden dat dit niveau zou verhuizen naar een opleiding bij de VDAB en dat dit niet in het gewone onderwijs kan worden toegepast.

Hoe is de situatie van degenen die ASBO zullen hebben gevolgd en de Europese erkenning ervan? Normaal is het zo dat men, om de titel van verpleegkundige algemene zorgen te mogen dragen, na het secundair onderwijs drie jaar hoger onderwijs moet hebben gevolgd.

Minister L. Van den Bossche : Er staat niet bij hoger. Er staat drie jaar na het secundair onderwijs.

Mevrouw R. Van Cleuvenbergen : Dan is het volgens mij geen probleem om dit in de praktijk om te zetten.

Gisteren, op een studiedag in Rijsel werd het feit aangeklaagd dat mensen worden aangenomen die slechts over een brevet beschikken. Daarna is men verbaasd over het lage peil.

U zegt dat het eigenlijk op basis van onze ervaringen is dat de Europese richtlijn werd uitgevaardigd; zij zal trouwens niet worden herzien.

Ik wil even aansluiten bij de problematiek van het hoger onderwijs van het korte type, alhoewel ik veronderstel dat wij daaromtrent binnen veertien dagen een zinnig debat zullen kunnen voeren wanneer u een ge-

sprek hebt gehad met minister Santkin. Ik wil dit toch even aanhalen omdat voor heel de problematiek in het onderwijs en ook gezien de persartikelen die daaromtrent zijn verschenen in de maand december en nu opnieuw, er volgens mij een positief interministerieel overleg nodig zal zijn waarbij mijns inziens ook de Vlaamse minister van Gezondheidsinstellingen moet zijn betrokken. Het is toch van het allergrootste belang het onderwijs af te stemmen op het werkveld en in dit geval zitten wij ergens tussen deze twee opleidingen in.

Een concrete vraag hierbij is of de federale overheid de Vlaamse opleidingen hoger onderwijs, korte type, zoals zij nu voorliggen met drie jaar opleiding en een optie specialiteit, zullen erkennen. Het basisdiploma van gegradueerde blijft buiten beschouwing; het gaat meer in het bijzonder over de beroepsbekwaamheid. Ik neem aan dat u nu op deze vraag geen antwoord kunt geven maar, ik zal er later op terugkomen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

— *De heer J. Tavernier treedt als voorzitter op.*

De heer J. De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal mij beperken tot één enkel element in het debat.

Ik meen dat het ASBO een belangrijke kans geeft tot persoonlijke en maatschappelijke emancipatie voor een niet onbelangrijke groep leerlingen met, in sommige regio's, nog steeds gewaarborgde tewerkstelling.

Mijns inziens is het belangrijk dat na het eerste jaar ASBO die leerlingen die niet het getuigschrift secundair onderwijs hebben gehaald, in de toekomst deze kans kunnen behouden en dat daartoe eventueel de nodige aanpassingen aan het programma gebeuren.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik meen dat collega Martens gelijk heeft dat ingevolge de opeenvolgende gebeurtenissen, enerzijds de uitbouw van de eenheidsstructuur, anderzijds het HOBU-decreet, in feite — en misschien ongewild en onbewust — het resultaat wel degelijk is dat men ervan kan uitgaan dat het ASBO enigszins in de verdrukking is gekomen. Dit is onbetwistbaar juist.

Concreet, in de maand oktober 1994 betekent dit blijkbaar een leerlingenaantal van 3.600 — cijfers die ik met de nodige voorzichtigheid hanteer. In februari 1994 ging het om 4.077 leerlingen in de richting confectie, plastische kunsten en verpleegkunde. Verpleegkunde is kwalitatief het belangrijkste. Ik geef u een aantal cijfers. In de ASBO-verpleging zijn er 22 scholen actief, met name 2 ARGO, 1 provinciaal gesubsidieerd, 1 OCMW (Antwerpen), 18 gesubsidieerd vrij onderwijs. Voor ASBO-kleding gaat het om 7 scholen, met name 1 ARGO, 1 gesubsidieerd gemeentelijk en 5 gesubsidieerd vrij onderwijs. Voor ASBO-plastische kunsten is er 1 school, namelijk in het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Het is juist dat de problematiek zich voornamelijk situeert in het gesubsidieerd vrij onderwijs. Dit blijkt nog duidelijker wanneer men op 1 februari 1994 het aantal leerlingen bekijkt, namelijk voor verpleegkunde 3.546 van het totaal van 4.077 waarvan 296 in het gemeenschapsonderwijs, 2.962 in het vrij gesubsidieerd, 175 in het provinciaal onderwijs en 113 in het OCMW. In de afdeling kleding zijn in totaal 310 leerlingen ingeschreven waarvan 19 in het gemeenschapsonderwijs, 270 in het vrij gesubsidieerd en 21 in het gemeentelijk onderwijs. In de plastische kunsten is er 1 school, met name 221 leerlingen, volledig terug te vinden in het vrij gesubsidieerd onderwijs. Globaliserend bedraagt het totaal dus 4.077 waarvan 3.453, dus zowat zeven achtsten van het totaal, in het vrij gesubsidi-

Van den Bossche

dieerd onderwijs ; 315 in het gemeenschapsonderwijs, dus nog geen 8 percent; 21 in het gemeentelijk onderwijs, ongeveer 2 percent, en 175 in het provinciaal onderwijs, dus een relatief laag aantal.

Wat collega De Meyer zegt, is juist. Ik meen dat wij daaruit de consequenties moeten trekken. Het gaat hier inderdaad om een zeer specifieke leerlingengroep waaraan op die manier kansen worden gegeven die ze anders niet zouden hebben. Dit brengt mij overigens tot de nogal duidelijke bevestiging van de thesis die wij reeds bij het HOBUD-decreet hebben gehuldigd, namelijk dat dit geen hoger onderwijs is. Derhalve moet het niet bij het hoger onderwijs worden geïnclassificeerd. Men kan alles upgraden naar de inhoud maar uiteindelijk wordt dan een groep uitgestoten die nu gekwalificeerd is om dit programma te volgen maar niet om meer dan dat te volgen. Men kan wel van het korte type universitaire opleidingen maken maar de populatie zal dan ook wel vlug zijn gewijzigd. Daaruit volgt onmiddellijk de vraag wat men met die specifieke populatie dan moet aanvangen. Als wij erkennen dat het om een specifieke groep gaat waarvoor dergelijke mogelijkheden in het onderwijs belangrijk zijn om zich op het professionele vlak waar te maken op hun maximale mogelijkheden, dan meen ik dat wij ook voorzichtig moeten zijn. Straks zal ik even nuanceren inzake de concrete vraag betreffende het diploma of het getuigschrift. Wij moeten er ons wel voor hoeden niet te upgraden zodanig dat wij diezelfde groep, die wij willen verdedigen en blijvend kansen willen geven om zich te valoriseren, via deze omweg niet stilzwingend uitstoten.

De Europese richtlijn is een ander element waarmee wij rekening moeten houden. Ook op het federale vlak verkeert men nu in een uitermate verwarde toestand. Ik kan heel goed begrijpen dat sommige mensen zich vragen stellen en enige zenuw-

achtigheid aan de dag leggen. Bovendien moet worden vastgesteld dat de federale overheid bepaalde besluiten neemt zonder wie dan ook te kennen. Ik verwijs naar wat daarstraks werd aangehaald met betrekking tot de heer Santkin. Het was bijna een mededeling dat de federale regering had beslist dat verpleegkunde voortaan een opleiding van vier jaar moest omvatten. De federale overheid is daartoe niet bevoegd. Ter zake verwijs ik naar de bespreking van de Grondwetsherziening in 1988, voornamelijk naar de discussie in de Senaat, waar toen duidelijk het begrip toegang tot het beroep werd geanalyseerd. Hoe dan ook, dit was een eigenaardige mededeling, die een beetje haaks stond op de organisatie van ons onderwijs. Dit alles heeft tot gevolg dat het hele onderwijsveld nogal in beweging is. Ook de Europese richtlijn en de verschillende wijzen waarop in de deelstaten van de Europese Unie op heden het onderwijs wordt georganiseerd, lopen enorm uit elkaar, met alle gevolgen van dien.

Eén zaak was toch wel fout waar collega Martens in zijn nota schrijft dat naar verluidt het de bedoeling van de minister zou zijn... De juiste formulering is dat op een bepaald moment het patronaat mij is komen opzoeken. Het patronaat was van mening dat het onderwijs aan het evolueren was naar een tweeduidige werkelijkheid, werkelijkheid die u daarstraks in uw interpellatie hebt onderkend, namelijk de echt verpleegkundigen die meer en meer handelingen zullen mogen stellen, wat problemen zal geven in de opleiding. Ik verwijs naar de schikkingen die wij eerder hebben genomen inzake de vroedvrouwen. Door een wijziging van het koninklijk besluit werden een aantal medische handelingen toegelaten. De medische sector heeft mij echter gevraagd op te houden met het inrichten van een opleiding van twee jaar algemene verpleegkunde en één jaar vroedvrouw. Hij meent dat dit uiteindelijk een ramp zou worden waarvan de vrouwen tien jaar later

het slachtoffer worden. Wij hebben deze richting dan op een andere manier georganiseerd, met name één jaar algemene verpleegkunde en twee jaar vroedvrouw, en nu uiteindelijk een afzonderlijke opleiding van drie jaar vroedvrouw.

Het is natuurlijk niet onbelangrijk dat de sector zelf daarover zijn mening uit, maar hun stelling was erg cru. De naar verluidt van de heer Martens zal wellicht daarop alluderen. Die woorden zijn uitgesproken op mijn kabinet maar niet door mij. Wij hebben gezegd dat de opleiding van de verpleegkundigen zoals zij nu in het korte type wordt ingericht, wat wij nu noemen hoger onderwijs van één cyclus, goed is. Hoogstens zal een aanpassing noodzakelijk zijn wanneer nieuwe medische handelingen worden toegelaten en kunnen mogelijks opties moeten worden veranderd in bepaalde studierichtingen. Bovendien is er nood aan het verzorgingsniveau, en dat is een niveau met zeven jaar beroepsonderwijs.

Tijdens een bijeenkomst met de inrichtende machten heb ik — tot hun grote verbazing — mijn standpunt inzake de opleiding van verpleegkundigen herhaald. Ik wens mij niet uit te spreken over de achterliggende redenen voor de uitspraken ter zake van het patronaat. Het is mogelijk dat naast de medische overwegingen ook financiële bekommernissen een rol hebben gespeeld. De uitspraken van het patronaat hebben een mogelijke oplossing zeker niet vergemakkelijkt.

Na een lang gesprek met de grootste inrichtende macht, het vrij gesubsidieerd onderwijs, blijkt dat het op dit ogenblik niet haalbaar is de opleiding ten gronde te herzien en te regelen.

Het staat echter buiten kijf dat het ASBO niet kan worden ondergebracht bij het hoger onderwijs.

Mijn departement onderzoekt de mogelijkheden om het ASBO zo goed als mogelijk in het secundair

Van den Bossche

onderwijs in te passen. Er werden twee modellen in aanmerking genomen : enerzijds, de omvorming van het ASBO tot een zevende specialisatiejaar -wat door de werkgevers werd gesuggereerd- ; anderzijds, de omvorming tot een vierde graad secundair onderwijs. Inzake ASBO verpleegkunde gaat de voorkeur van het departement uit naar de tweede optie zonder te tornen aan de driejarigheid.

Alhoewel het onderzoek inzake de tweejarige opleiding voor plastische opvoeding en kleding nog verder moet worden uitgediept, ben ik sceptisch over het behoud van deze opleidingen.

Ik bevestig met klem dat de verpleegkunde als ASBO wordt gehandhaafd. Ik geef toe dat de gemiddelde leeftijd van de leerlingen van het ASBO die meestal meer dan 18 jaar zijn, haaks staat op het begrip secundair onderwijs. Voor leerlingen die niet langer leerplichtig zijn kan ik een inschrijvingsgeld eisen.

Om het ASBO tot een vierde graad secundair onderwijs te kunnen omvormen, moet de eenheidsstructuur worden aangepast. Deze aanpassing vereist een wijziging van het decreet.

Ik ben niet van plan wijzigingen aan te brengen inzake de omkaderingsnormen, het prestatiestelsel en de bekwaamheidsbewijzen. Deze status-quo mag echter geen verdere proliferatie veroorzaken. Het vrij gesubsidieerd onderwijs heeft hierover reeds zijn toestemming betuigd.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de Vlaamse regering zal de evolutie van de Europese wetgeving inzake onderwijs nauwlettend moeten volgen.

Inzake de uitreiking van een diploma ben ik bereid de discussie te heropenen.

De heer L. Martens : Mijnheer de minister, de problematiek inzake de

uitreiking van een diploma is geen detail. Het heeft belangrijke civiele gevolgen.

Minister L. Van den Bossche : Het vrij gesubsidieerd onderwijs is ter zake geen vragende partij. Ik geef wel toe dat de wetgever de taak heeft toekomstgericht te denken. Ik zal mijn departement de opdracht geven deze problematiek te bestuderen. Het staat echter als een paal boven water dat het ASBO geenszins mag worden gedeprimeerd ten opzichte van het zevende beroepsjaar.

De problematiek inzake de centrale examenjury zal zichzelf oplossen. De scholen zullen de centrale examens zelf inrichten.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil wat dieper ingaan op de uitlatingen van de heer Santkin.

Tot op heden heeft er nog geen overleg plaatsgevonden.

In zijn brief bevestigt de federale minister bereid te zijn en de nodige aanpassingen te voorzien zodat het huidige Vlaamse systeem dat voorziet in een opleiding van drie jaar met keuzemogelijkheid, geherwaardeerd wordt inzake toegang tot het beroep. Mocht blijken dat het huidige systeem met opties een belemmering is voor de toegang tot het beroep, moet de Vlaamse regering de opties omvormen tot studierichtingen. Ik wens in geen geval terecht te komen in de hallucinante situatie waarbij ik mensen na drie jaar opleiding geen toekomstperspectieven kan verzekeren inzake uitoefening van het beroep.

Uit de brief van collega Santkin kan ik opmaken dat hij niet alleen toegeeft dat de tekst te snel werd opgesteld en te weinig rekening houdt met de Vlaamse situatie maar ook bereid is de tekst aan te passen. Desgewenst kan collega Demeester bij de onderhandelingen worden betrokken.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw R. Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, uit de brief van minister Santkin leidt u af dat hij bereid is de regelgeving inzake de toegang tot het beroep aan te passen. Vlaanderen heeft de titels anders benoemd dan federaal minister Santkin.

Er blijft echter nog het probleem inzake de bijzondere beroepsbekwaamheden. Geef hij hierover eveneens uitsluitsel ?

Minister L. Van den Bossche : Deze problematiek is nog niet voldoende opgehelderd. Tijdens het overleg zal ik dit onderwerp zeker ter sprake brengen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de minister, u hebt verklaard dat uw departement de mogelijkheid zal onderzoeken om het getuigschrift van secundair onderwijs na het derde jaar ASBO uit te reiken. Ik dring erop aan de mogelijkheid van uitreiking na het eerste jaar te onderzoeken.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer De Meyer, mijn departement heeft deze mogelijkheid wel degelijk onderzocht. Omdat het eerste jaar te weinig algemene vakken aanbiedt, kan men onmogelijk een getuigschrift uitreiken na het eerste jaar.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de minister, zo kan men eeuwig doorgaan. Men kan ook onderzoeken of het niet wenselijk is na het zevende beroepsjaar een achtste in te richten.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer L. Martens : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord.

Martens

Het belang van de leerling moet, mijns inziens, ons aller èn belangrijkste zorg zijn.

Het verheugt mij te vernemen dat de minister bereid is op korte termijn een aantal noodzakelijke maatrege-

len te nemen zodat de scholen duidelijke posities kunnen innemen.

Ik steun de visie van de minister inzake de oprichting van een vierde graad voor verpleegkundigen en de gelijkstelling met het secundair onderwijs inzake het diploma.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 15.21 uur*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen :
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid